

ZASADY PIELEGNACJI

Jeśli nie macie Państwo wykupionej usługi serwisu ogrodu losy trawnika po położeniu pozostają w Państwa rękach – zastosowanie poniższych wskazówek na pewno znacząco pomoże Państwu w jego właściwym utrzymaniu.

Jak nawadniać trawnik?

Nawadnianie przy optymalnej temperaturze można rozpocząć po rozłożeniu całej partii trawy danego dnia, gdy temperatury podczas rozkładania przekraczają 24-25 stopni C. Nawadnianie powinno być przeprowadzone na bieżąco, nie później jednak niż 2 godziny po rozłożeniu w ilości około 15 l na m². W praktyce oznacza to, że podłoże powinno przesiąknąć wodą na 10-12 cm. Nawadnianie stosujemy stosownie do panujących warunków atmosferycznych, według zasady, że po podlaniu podłoże powinno być nasiąknięte do głębokości 10-15 cm. Natomiast nawadnianie rozpoczynamy, gdy podłoże jest wyschnięte na głębokość 3cm. Obfite i częste nawadnianie jest zalecane tylko w pierwszym okresie, dopóki trawa z rolki się dobrze nie ukorzeni. Przez **pierwszy tydzień** należy codziennie podlewać murawę (oczywiście, jeśli podłoże wysycha – jeśli podłoże pozostaje wilgotne nie należy mimo to dolewać wody), a w późniejszym okresie ograniczyć się tylko do jej nawadniania co 2-3 dni. Pamiętaj, że późniejsze częstsze i za bardzo intensywne podlewanie może sprawić, że korzenie mogą ulec spłyceniu, a trawa będzie narażona na zmiany chorobowe na przykład zgorzel. Szczególnie należy pamiętać o tym, w miejscach zacienionych (cień w połączeniu z wilgocią stwarza podatne środowisko do rozwoju chorób grzybowych – szerzej o chorobach na końcu).

Choroba jest wywoływana przez patogeny glebowe. Idealne warunki dla rozwoju choroby panują szczególnie w ciepłych miesiącach, po długotrwałych deszczach lub nadmiernym nawadnianiu trawnika. Wskutek choroby podziemne części roślin przybierają brązowo-czarną barwę. Korzenie gniją i zamierają. Wskutek choroby trawa zamiera, co na trawniku uwidacznia się w postaci smugowych, placowych, okrągłych lub pierścieniowych plam.

PREWENCYJNIE ZALECA SIĘ DOKONYWANIE 2-3 OPRYSKÓW W SEZONIE SZCZEGÓLNIE ISTOTNE PRZY ZNACZACEJ DŁUGO UTRZYMUJĄCEJ SIĘ WILGOTNOSCI GLEBY ORAZ W MIEJSCACH ZACIENIONYCH

- Unikajmy nadmiernego nawożenia azotem, który jest doskonałą pożywką dla grzyba.
- Nawadnianie należy wykonywać rozważnie, obserwując zapotrzebowanie trawnika. Nie należy nagminnie, nadmiernie podlewać trawnika.
- Zabieg oprysku (na przykład Scorpion 325 sc) wykonać z chwilą pojawienia się pierwszych objawów choroby. Szczególnie zabiegi należy wykonywać jeżeli panują warunki sprzyjające rozwojowi choroby (wysoka wilgotność powietrza).

W czasach największych upałów należy pilnować, aby nie dopuścić do przesuszenia trawy, dlatego intensywność i częstotliwość podlewania powinna być dostosowana do aktualnych warunków pogodowych oraz potrzeb darni.

Kiedy po raz pierwszy kosić trawę?

Pierwsze koszenie wykonujemy na wysokość 5-6 cm, w momencie, gdy trawa nie zdąży uzyskać powyżej 10 cm wysokości. Przypada to na 7-10 dni po rozłożeniu, lecz gdy temperatury są wyższe niż 20 °C, może nastąpić to wcześniej. W momencie, gdy roślina osiąga 10cm, przycinamy na wysokość 5-6 cm. Kolejne koszenia można wykonać o cm niżej (4-5cm), a przed ostatecznym nadejściem zimy, zwykle w okolicy 1 listopada, trawnik kosimy na wysokość 4 cm.

Koszenie jest to zabieg, który ma olbrzymie znaczenie na wygląd trawnika. Stymuluje także krzewienie się darni, dlatego powinno być wykonywane kosiarką z ostrym nożem. wczesnowiosennych i na jesieni zabieg ten powtarzamy co 2 tygodnie, natomiast w okresie letnim koszenie raz w tygodniu może być niewystarczające. Przy koszeniu należy również zwracać uwagę, czy resztki trawy nie pozostają na trawniku, ponieważ może to powodować zmiany, miejscowe gnicie trawnika.

Jak nawozić trawę z rolki?

Nawożenie rozpoczynamy wczesną wiosną, a kończymy w sierpniu. Nawóz Hydrokompleks YARA MILA można zastosować w dawkach podanych na opakowaniu – pierwsze nawożenie główne (gleby pod trawnikiem) w przypadku jeśli trawnik jest przez nas zakładany będzie już wykonane. Należy pamiętać, że co 4-5 koszeń powinniśmy „dokarmić” nasz trawnik nawozami wieloskładnikowymi, np. wyżej wskazanym Yara Mila Complex, „Florovit do trawników”. Ostatnie nawożenie nawozami wiosennoletnim przed nadejściem zimy wykonujemy nie później niż na przełomie sierpnia i września. Proszę jednak pamiętać, że zbyt duża ilość nawozu szkodzi trawnikowi oraz może być przyczyną chorób trawy (nadmiar azotu).

Zabiegi pielęgnacyjne wiosna/jesień (źródło

<https://zielonyogrodek.pl>)

AREACJA

Narzędzia do aeracji

Aeracja trawnika na małej powierzchni polega na **nakłuwaniu** trawnika (max. na głębokość 8-10 cm), przy pomocy wideł, specjalnych butów z kolcami lub walców z kolcami. Aeracja trawnika na dużej powierzchni wymaga specjalistycznych [narzędzi ogrodowych](#) – aeratorów.

Jak i kiedy wykonać aerację?

Przed aeracją

Trawniki należy skosić trawę na wysokość 2-3 cm oraz **obficie podlać** – tak, aby ziemia pod murawą była wilgotna. Należy odczekać aż woda dobrze wsiąknie w ziemię, tak by **wierzchnia warstwa gleby pod trawnikiem była sucha.**

Termin areacji

Aeracja trawnika powinna być przeprowadzana **dwa razy w roku – na wiosnę i późnym latem**, od drugiego roku po założeniu trawnika.

WERTYKULACJA

Po co robić wertykulację?

Wertykulacja trawnika jest potrzebna wtedy, gdy murawa przestaje wyglądać jak zielony dywan, a zaczyna przypominać poprzerastane mchem pastwisko. Trawniki "dają nam sygnał", że już czas na wertykulację, gdy murawa staje się za bardzo zbita – t.j. po opadach lub podlewaniu woda długo nie wsiąka oraz wtedy, gdy trawa nie regeneruje się tak dobrze jak wcześniej.

Na czym polega zabieg wertykulacji?

Wertykulacja trawnika to pionowe cięcie darni na głębokość około 5-15 mm (profesjonalne urządzenia nawet na 45 mm). Jej celem jest usunięcie obumarłych części roślin, mchu i nadmiaru filcu. Dzięki temu zabiegowi zapewnimy trawie lepszy dostęp wody, światła i tlenu oraz usuniemy chwasty i mech.

Termin: kiedy robić wertykulację?

Wertykulacja trawnika powinna być przeprowadzana co raz w roku – najlepiej wczesną wiosną, po pierwszym koszeniu trawy. Wertykulacji nie należy przeprowadzać w pierwszym roku po założeniu trawnika, bo w ten sposób możemy doprowadzić do jego zniszczenia. Nie należy martwić się złym stanem murawy zaraz po wertykulacji trawnika, gdyż trawa szybko się zregeneruje.

Narzędzia: czym przeprowadzać wertykulację?

Wertykulację trawnika można należy wykonać przy pomocy specjalnych grabi ogrodniczych, wertykulatora ręcznego (na małych trawnikach) lub wertykulatora mechanicznego (na dużych trawnikach).

Choroby trawnika (źródło <https://zielonyogrodek.pl>)

1. Czerwona nitkowatość traw

Choroba jest o tyle uciążliwa, że pojawia się niezależnie od temperatury (w zakresie 5-30°C) w ciągu całego roku. Na szczęście zwykle nie powoduje trwałych skutków.

Dlaczego?

Największym problemem i czynnikiem sprzyjającym pojawieniu się tej choroby jest jednolite stosowanie tych samych dawek nawozowych. Niedobór konkretnego składnika np. potasu, przy jednoczesnym nadmiarze azotu osłabia rozwój rośliny i jej odporność na choroby i szkodniki. Do czynników niezależnych od człowieka należy długo utrzymująca się wilgoć na trawie - dlatego bardziej narażone na chorobę są trawniki w miejscach cienistych.

Objawy:

- początkowo nieregularne plamki na trawie o kolorze jasnobrązowym, który później zmienia się w barwę żółtą;
- w kolejnym stadium powstaje różowata, przypominająca watę plecha na zakończeniach liści;
- porażony trawnik ma odcień czerwony;

Jak zapobiegać i walczyć z chorobą?

Należy przede wszystkim nawozić trawnik nawozami zróżnicowanymi. Późnym latem warto ograniczyć nawozy azotowe na korzyść nawozów potasowych. Na rozwój chorób wpływa również pozostawiony nadmiar filcu trawnikowego. Należy więc pozbyć się go wiosną i co pewien czas przeprowadzać wertykulację.

2. Czarcie kręgi

Choroba grzybowa, które ujawnia się różnymi objawami. Najczęściej tworzy koliste, grzybowe kręgi, stąd nadano jej taką nazwę.

Dlaczego?

Czarcie kręgi mogą się pojawić (niezależnie od pielęgnacji) na starych trawnikach, szczególnie jeśli były założone na nieurodzajnej, piaszczystej glebie. To częsty problem właścicieli ogrodów, których działki znajdują się w pobliżu lasów. Na rozwój choroby w pewnym stopniu wpływa również pozostawiona warstwa filcu.

Objawy:

- I. ciemnozielone kręgi bujniej rozwiniętych traw i powstawanie owocników grzybów, także tworzących oddzielne kręgi;
- II. ciemnozielone równoległe kręgi, przy czym w glebie znajduje się biała grzybnia o zapachu pleśni;
- III. występują jedynie kręgi owocników grzybów – nad powierzchnią można odnaleźć ich strzępki;

Jak zapobiegać i walczyć z chorobą?

Walka z **czarcimi kręgami** jest uciążliwa i pracochłonna. Najważniejsza sprawa - trzeba zniszczyć strukturę grzybni, która tworzy szczelną, gęstą powierzchnię. Należy dokładnie nakłuwać trawnik widłami (wertykulacja trawnika) a później obficie go podlać, aby woda dotarła do głębszych warstw gleby.

3. Rdza żółtobłowa

Rdza żółtobłowa składa się z wielu chorób grzybowych. Niestety nie są one możliwe do rozpoznania gołym okiem, gdyż mają podobne objawy. Choroba najlepiej rozwija się w cieple (optymalny zakres temp.: 20-30°C) przy dużej wilgotności powietrza.

Dlaczego?

Rdza żółtobłowa często występuje w przypadku niespełnienia podstawowych wymagań trawy: niedoboru składników, światła czy wody.

Objawy:

- jasnożółte plamki na liściach;
- później pojawiają się grzybowe „pęcherzyki” o barwie czarnej, brązowej lub żółtej;
- porażone obszary trawnika żółkną i wkrótce po tym pojawiają się ubytki;

Jak zapobiegać i walczyć z chorobą?

Należy prowadzić zróżnicowane nawożenie trawnika. Po deszczach należy likwidować zastoiny wodne (najlepiej w czasie [zakładania trawnika](#) wyrównać dokładnie teren z lekkim nachyleniem).

4. Zgorzel siewek traw

To choroba wywołana przez grzyby. **Zgorzel siewek** najczęściej pojawia się na osłabionym trawniku jako następstwo innych chorób. Choroba najlepiej rozwija się w cieple (20-30°C) przy dużej wilgotności powietrza.

Dlaczego?

Jest wiele czynników związanych z **pielęgnacją trawnika**, które powodują rozwój choroby. Zbyt obfite nawożenie azotem i niedobór potasu, zastoiny wody, wysokie pH gleby i zbyt gęsty siew nasion mogą spowodować zarażenie zgorzelem siewek. Oprócz tego warto wymienić jeszcze często pojawiające się rosy i mgły, na które nie ma się wpływu.

Objawy:

- zasychanie młodych siewek trawy na młodym trawniku i porażenie korzeni;
- obumieranie młodej trawy, pojawianie się pustych plam na trawniku;
- warstwa śluzu na liściach;
- plamy na trawniku o barwie od szarej do czerwonej;
- trawa łatwo wypada, gdyż korzenie są zbrązowiałe i nie trzymają się podłoża;

Jak zapobiegać i walczyć z chorobą?

Aby uchronić trawnik przez zgorzelem siewek należy wykonywać przemyślane, zrównoważone nawożenia. Oprócz tego trzeba kontrolować odczyn pH – nie dopuścić, by był wysoki. Wiosną należy usunąć nadmiar filcu. Zakładając młody trawnik należy wysiewać trawę zgodnie z instrukcją – dotyczącą gęstości siewu i głębokości.

5. Mączniak właściwy

Najczęściej pojawia się na trawniku znajdującym się w cienistym miejscu. Lubi ciepłe i wilgotne warunki.

Dlaczego?

Choroba dobrze rozwija się w zbyt gęstym podłożu i w przypadku wysokiego koszenia. Może się tworzyć w wyniku zalegania zastoin wodnych.

Objawy:

- szarobiały nalot na liściach (najczęściej młodych);
- w późniejszym okresie nalot przechodzi w gęstą szarobiałą powłokę;

Jak zapobiegać i walczyć z chorobą?

Trzeba kosić trawę nisko, ale nie przesadzając - np. ustalając wysokość 3 cm. Aby poprawić przepuszczalność podłoża warto przeprowadzać wertykulację (to dobry sposób na usunięcie filcu). Gdy trawnik znajduje się w zacienionym miejscu, w pobliżu większych nasadzeń, można zmniejszyć jego zacienienie, wykonując cięcie prześwietlające drzew i krzewów.

Pałecznicza traw

Ta **choroba** pojawia się na trawniku najczęściej po wiosennych roztopach. Infekcja rozpoczyna się gdy [trawnik po zimie](#) jest przykryty grubą, nieprzepuszczalną pokrywą śnieżną. Proces ten wzmacnia się na wskutek udeptywania śniegu. Ma to szczególnie znaczenie dla młodej trawy, który jest bardziej narażona na infekcję. **Choroba** najlepiej rozwija się w temperaturze od 0 do 10 °C.

Objawy:

- szare plamy na trawniku i zgnilizna;
- niewielkie czerwone plamki na źdźbłach trawy;
- czasem w dalszym stadium choroby dodatkowo występuje biało-szary osad.

Jak zapobiegać i walczyć z chorobą?

Często objawy znikają wraz z nadejściem wiosny, jednak ryzyko wystąpienia **choroby** można zminimalizować przeprowadzając dokładną wertykulacji trawnika wiosną. Jesienią trawnik warto nawozić potasem, a przez cały rok trzeba unikać nawożenia tymi samymi nawozami. W

czasie zimy nie należy chodzić po pokrytym śniegiem trawniku, aby nie doprowadzić do tworzenia się skorup lodowo-śnieżnych.

Pleśń śniegowa

Może pojawić się, gdy temperatura wynosi kilka stopni powyżej zera, a powietrze jest wilgotne. Trawnik jest narażony na szczególnie, gdy występują duże wahania temperatury, często pojawia się rosa i mgła. **Choroba** jest powodowana przez grzyby, które potrafią przetrwać w "niesprzyjających" dla nich warunkach. Do jej rozwoju przyczynia się zbyt wysoki odczyn pH gleby, zbyt intensywne nawożenie azotem (szczególnie przy niedoborze potasu) i nieprzemyślane prace pielęgnacyjne późną jesienią. **Pleśń** pojawia się również wczesną wiosną, jeżeli w czasie zimy na trawniku zalegają pokrywy śnieżno-lodowe.

Objawy:

- na trawniku występują początkowo szare plamy w kształcie talerza;
- na trawie (zwłaszcza przy dużej wilgotności) pojawiają się watowate grzybnie o barwie szarej, białej lub różowawej.

Jak zapobiegać i walczyć z chorobą?

Wiosną należy przeprowadzić wertykulację, a czasem również aerację lub piaskowanie, aby zredukować powstałe warstwy filcu. A późnym latem warto ograniczyć nawożenie roślin azotem na korzyść nawozów potasowych.

Żółta plamistość trawników

Choroba związana jest z niedoborem składników pokarmowych i nieodpowiednimi warunkami glebowymi. Zdarza się, że okresie dużej wilgotności powietrza gleba jest mimo wszystko sucha, a to w połączeniu z wysoką temperaturą w dzień oraz chłodnymi nocami sprzyja rozwojowi **żółtej plamistości trawników**. **Choroba** może wystąpić również przy niedoborze azotu i potasu.

Objawy:

- na trawnikach pojawiają się żółte plamki różnej wielkości (w zależności od wysokości koszenia trawnika);
- porażone liście skręcają się;
- na liściach może pojawić się pajęczynowaty nalot.

Jak zapobiegać i walczyć z chorobą?

Jak zwykle lepiej w takim wypadku zapobiegać niż zwalczać - prowadząc zaplanowane i zrównoważone nawożenie. Wiosną i jesienią warto stosować nawozy potasowe. Ponadto czynniki chorobotwórcze można ograniczyć poprzez wykonanie aeracji i wertykulacji.

Plamistość liści

Na **plamistość** składa się wiele chorób, spowodowanych przez grzyby - co gorsza rozwijające się w różnych warunkach cieplnych. **Choroba** powstaje przy zbyt obfitym i jednostajnym nawożeniu nawozami azotowymi, wiąże się to jednocześnie z niedoborem potasu. Wpływ ma również stanowisko - trawniki w cieniu są oczywiście bardziej narażone. Po nadejściu wiosny

plamistość może pojawić się na trawie, jeśli nie usunie się powstałej warstwy filcu.

Objawy:

- plamy na liściach barw od czerwonej do brązowej;
- zamieranie roślin: trawnik brązowieje i zasycha.

Jak zapobiegać i walczyć z chorobą?

Trawniki nie wolno kosić zbyt nisko (to często popełniany błąd). Dodatkowo należy prowadzić regularne i zróżnicowane nawożenie, nie ograniczając go do stosowania nawozów azotowych. Na trawniki nie powinny się tworzyć po deszczu zastoje wodne.

Zgorzel podstawy źdźbła

Choroba pojawiająca się pod koniec lata, jesienią lub zimą. Najczęściej występuje u **mietlicy** - popularnego gatunku trawy. Główną przyczyną jest nieprawidłowe nawożenie, wysoki odczyn pH, jak również nie usunięcie wiosną filcowej pokrywy. Niekorzystny wpływ na rozwój choroby ma również tworzenie się zastoisk wodnych na trawniku.

Objawy:

- początkowo małe, potem powiększające się zagłębienia w darni o lekko brązowym kolorze;
- zamieranie trawy i tworzenie się pustych dziur w trawniku lub plam, które porastają kolejno porastają chwasty.

Jak zapobiegać i walczyć z chorobą?

Ryzyko wystąpienia **choroby** można ograniczyć usuwając pokrywę filcu zalegającego wiosną. Oprócz tego trzeba dbać o utrzymywanie odpowiedniego pH gleby oraz stosować zróżnicowane nawożenie.